

2026–2028 m. bendrasis programavimo dokumentas

Santrauka

1 pav. [2026–2028 m. BPD](#)

Šis bendrasis programavimo dokumentas (toliau – BPD) yra Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros (toliau – EUAA) veiklos programavimo priemonė ir taip pat naudojamas kaip Agentūros operatyvinės veiklos finansavimo sprendimas. Juo nustatomas Agentūros daugiamečių ir metinis veiklos ir išteklių planavimas, užtikrinant strateginių tikslų, operatyvinės veiklos ir išteklių paskirstymo suderinamumą.

2026–2028 m. BPD valdančioji taryba patvirtino 2025 m. rugsėjo 30 d. Programavimo laikotarpiu Agentūra pirmenybę teiks veiksmingam Migracijos ir prieglobsčio pakto (toliau – Paktas) įgyvendinimui ir savo stebėsenos įgaliojimų vykdymui, kartu išlaikydama lankstumą, būtiną reaguojant į besikeičiančias migracijos tendencijas ir galimas krizes, dėl kurių gali tekti koreguoti operatyvinius rezultatus ir finansų planavimą.

Strateginės aplinkybės

2026–2028 m. BPD parengtas atsižvelgiant į tebesitęsiantį migracijos spaudimą ir kintančius prieglobsčio poreikius valstybėse narėse. Nors padaryta pažanga plėtojant bendrą Europos prieglobsčio sistemą (BEPS), tarp valstybių narių tebėra didelių skirtumų, susijusių su procedūriniais metodais, prašymų patenkinimo rodikliais, suteikiamos apsaugos rūšimis ir priėmimo sąlygomis. Šie skirtumai daro įtaką antriniam judėjimui ir trukdo siekti tikslo visoje Sąjungoje užtikrinti vienodą požiūrį į prieglobsčio prašytojus.

Migracijos ir prieglobsčio pakto siekiama šiuos trūkumus pašalinti stiprinant pasirengimą, gerinant reagavimą į krizes ir veiksmingiau nustatant solidarumo ir atsakomybės pusiausvyrą. 2026 m. birželio mėn. pradėjus taikyti Pakto teisės aktus, juo bus po truputį stiprinamas Agentūros vaidmuo padedant palaikyti tinkamai veikiančią

BEPS. Todėl manoma, kad EUAA darbo krūvis, jau padidėjęs patvirtintinus Paktą, toliau didės vykdam tiek nuolatinę, tiek operatyvinę veiklą.

Atsižvelgiant į tai, 2024 m. vasario mėn. buvo pasiektas susitarimas dėl 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos peržiūros, po kurios EUAA iki 2027 m. papildomai skirta 190 mln. EUR suma. Numatoma, kad dėl šios papildomos sumos Agentūra turės galimybę padėti įgyvendinti Paktą.

2026–2028 m. veiksmų planas ir prioritetai

2 pav. [2024–2029 m. EUAA strategija](#)

BPD yra suderintas su Europos Komisijos migracijos ir prieglobsčio srities 2024–2029 m. politikos prioritetais, užtikrinant suderinamumą su platesniais ES tikslais. Remiantis 2024–2029 m. EUAA strategija, daugiametėje darbo programoje yra nustatyti Agentūros tikslai, apimant keturias pagrindines veiklos sritis: operatyvinės pagalbos, mokymo ir profesinio tobulėjimo, žinių apie prieglobstį ir horizontaliosios veiklos. Joje nustatyti septyni strateginiai 2026–2028 m. laikotarpio tikslai.

2026 m. metinėje darbo programoje šie strateginiai tikslai išdėstyti kaip konkretūs metiniai tikslai ir uždaviniai, suskirstyti pagal konkrečią veiklą ir suderinti su turimais žmogiškaisiais bei finansiniais ištekliais.

Operatyvinė ir techninė pagalba

3 pav. EUAA operatyvinė pagalba Lampedūzoje

Tikimasi, kad, priėmus pagal Paktą parengtus pasiūlymus, Agentūra išsaugos stiprų operatyvinį vaidmenį ir kartu išplės savo funkcijų spektrą, atsižvelgdama į turimus išteklius.

[Operatyvinė ir techninė pagalba](#) valstybėms narėms toliau bus teikiama pagal [daugiamečius ir trumpesnio laikotarpio operatyvinius planus](#), taip pat pagal konkrečius projektų planus.

Parama išliks lanksti ir atlieps besikeičiančias migracijos tendencijas, atsirandančius poreikius ir operatyvines aplinkybes. Toliau teikiant jau nustatytą paramą, taip pat pradėdant taikyti naujas intervencines priemones bus laikomasi tvirto *prioritetų*

nustatymo proceso, atsižvelgiant į skubą, numatomą poveikį, ES pridėtinę vertę, intervencinių priemonių įgyvendinamumą ir Agentūros turimus žmogiškuosius ir finansinius išteklius. Be to, operatyviniai pajėgumai bus toliau tikslinami, kad EUAA galėtų vykdyti savo naujus įsipareigojimus pagal Paktą.

Bus nuosekliai taikomos kokybės užtikrinimo metodikos, veiklos priemonės ir suderintos procedūros, taip pat bus keičiamasi gerąja patirtimi, o nenumatytų atvejų planavimas visose valstybėse narėse bus toliau derinamas taikant bendrą metodiką. Bus sustiprintos dislokavimo valdymo sistemos, kad būtų galima imtis greitų ir keičiamo masto intervencinių priemonių, taip pat bus įdiegtas visoms operacijoms taikytinas mechanizmas, skirtas vertinti rimtus arba pasikartojančius įtariamus pagrindinių teisių ir įsipareigojimų tarptautinės apsaugos srityje pažeidimus, pranešti apie juos ir perduoti juos nagrinėti aukštesniu lygmeniu. Visoms intervencinėms priemonėms bus parengtos pasitraukimo strategijos, siekiant sustiprinti nacionalinius pajėgumus ir užtikrinti ilgalaikį tvarumą.

Agentūra toliau konsoliduos savo pirmojo reagavimo pajėgumus stiprindama paramos funkcijas, gerindama pasirengimo planavimą ir numatydama operacijas pagal sutartinę sistemą, pagrįstą sistemingais poreikių vertinimais ir struktūriniais prioritetų nustatymo procesais. Dislokavimas bus tęsiamas taikant nustatytus mechanizmus, įskaitant išorės ekspertų sutelkimą, ir palaikomas projektų valdymo priemonėmis, veiklos rezultatų stebėsenos sistemomis, glaudžiu veiksmų koordinavimu su nacionaliniais kontaktiniais asmenimis ir aiškiais veiklos gairėmis. Operatyvinė pagalba taip pat gali apimti migracijos valdymo rėmimo grupių dislokavimą, kartu suteikiant arba papildant infrastruktūrą, pavyzdžiui, įrangą, laikinus biurus, patalpas ir pagrindines paslaugas, įskaitant vertimą žodžiu, kultūrų tarpininko paslaugas ir transportą.

Laikydamosi Pakto sistemos EUAA remis nuolatinio perkėlimo Europos Sąjungoje mechanizmo ir kitų solidarumo priemonių įgyvendinimą, koordinuodama veiksmus su ES solidarumo koordinatoriumi. Pirmenybė bus teikiama valstybėms narėms, patiriančioms neproporcingai didelį spaudimą prie ES išorės sienų, ir valstybėms narėms, kurios susiduria su dideliais sunkumais, susijusiais su antriniu judėjimu. Agentūra taip pat toliau remis ES+ šalis joms įgyvendinant ir koordinuojant perkėlimo į ES ir humanitarinio priėmimo programas – tai bus daroma pasitelkiant Perkėlimo į ES ir humanitarinio priėmimo tinklą, pritaikytą operatyvinę pagalbą, įstaigą perkėlimui organizuoti ir paremti Turkijoje ir kitose atitinkamose trečiosiose šalyse, taip pat palaikant bendruomenės rėmimą ir papildomus priėmimo būdus.

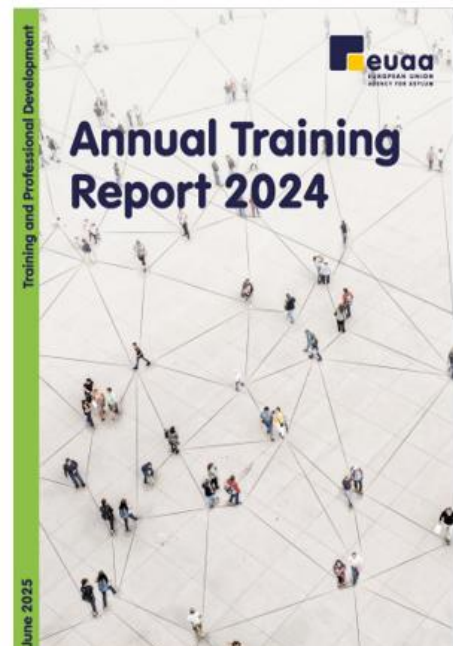
Mokymas ir profesinis tobulėjimas

Mokymas ir profesinis tobulėjimas yra esminiai veiksniai, padedantys stiprinti prieglobsčio ir priėmimo sistemas visoje ES ir skatinti didesnę nacionalinės praktikos konvergenciją. Vadovaudamasi savo įgaliojimais Agentūra toliau planuos, rengs ir teiks aukštos kokybės mokymus EUAA darbuotojams, taip pat nacionalinių administracijų, teismų ir už prieglobsčio ir priėmimo klausimus atsakingų nacionalinių institucijų darbuotojams.

Glaudžiai bendradarbiaudama su atitinkamomis ekspertų grupėmis Agentūra toliau plėtos Europos prieglobsčio srities mokymo programą ir sukurs veiklos bendruomenę, kuri palaikys nuolatinį mokymąsi ir dalijimąsi geriausia praktika visoje ES. Agentūra plės ir valdys mokymą pagal Europos prieglobsčio srities mokymo programą, teikiamą atsižvelgiant į nustatytus poreikius, laikantis aukštojo mokslo ir profesinio mokymo kokybės standartų ir Pakto teisės akto, kai jie bus pradėti taikyti. Valstybėms narėms, kurių prieglobsčio ir priėmimo sistemos patiria neproporcingai didelį spaudimą, bus rengiami tiksliniai mokymai ir profesinio tobulėjimo renginiai, įskaitant struktūrinį mokymą, teikiamą prieglobsčio paramos grupių nariams ir prieglobsčio pagalbos rezervo darbuotojams. Be to, atsižvelgiant į konkrečius nacionalinių institucijų prašymus, bus rengiama ir vykdoma *ad hoc* mokymo veikla.

Vykdam mokymo veiklą taip pat bus šalinamos spragos, nustatytos taikant EUAA stebėsenos mechanizmą. Bus parengtas ir teikiamas atitinkamas mokymas stebėsenos misijose dalyvaujantiems ekspertams, o stebėsenos išvados bus sistemingai panaudojamos rengiant tikslingas mokymo priemones. Siekdama remti šią veiklą Agentūra toliau stiprins ekspertų, dalyvaujančių planuojant ir teikiant mokymus nuolatinio, *ad hoc* ir operatyvinio pobūdžio paramos srityse, atrankos ir mobilizavimo mechanizmus.

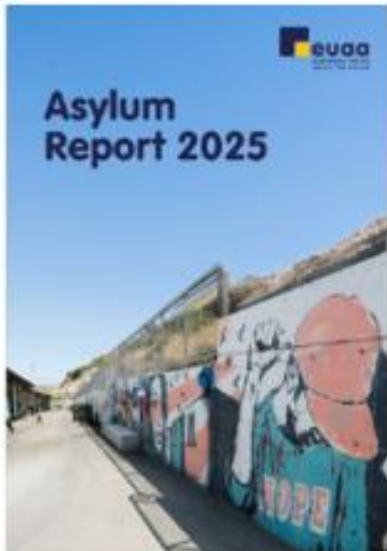
Už ES ribų bus stiprinama su mokymu susijusi parama šalims partnerėms, vykdam gebėjimų stiprinimo veiklą pagal Agentūros išorės bendradarbiavimo strategiją. Ši parama bus teikiama pagal esamas bendradarbiavimo sistemas, laikantis nustatytų prioritetų ir atsižvelgiant į turimus išteklius. Prireikus, mokymo veiklos srityje bendradarbiaujama su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant Europos Komisiją, teisingumo ir vidaus reikalų agentūras, Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių

4 pav. [EUAA 2024 m. metinė mokymo ataskaita](#)

reikalų komisaro biurą (UNHCR), TMO, Europos Tarybą, taip pat su kitais mokymo tinklais bei organizacijomis, įskaitant pilietinę visuomenę.

Žinios apie prieglobstį ir stebėseną

5 pav. [2025 metų prieglobsčio](#)

Naudodamosi EUAA parengta žinių apie prieglobstį srities medžiaga nacionalinės institucijos gali geriau užtikrinti didesnę sprendimų dėl tarptautinės apsaugos priėmimo konvergenciją, sprendimus priimti greičiau ir užtikrinti vienodesnes priėmimo sąlygas.

Atsižvelgdama į Pakto tikslą dar labiau didinti konvergenciją, EUAA toliau bendradarbiaus su valstybėmis narėmis, kad, remiantis EUAA informacija apie kilmės šalį (toliau – IKŠ), būtų rengiamos bendros analizės ir šalių gairės, apimančios pagrindines kilmės šalis. Komisijos prašymu Agentūra taip pat teiks informaciją ir analizę, reikalingą nustatant saugias kilmės šalis ir saugias trečiąsias šalis. Keitimasis informacija ir toliau bus palengvinamas pasitelkiant specializuotus šalių tinklus, renginius ir specialias priemones, įskaitant IKŠ užklausų sistemą, IKŠ pagalbos tarnybą bei medicininės kilmės šalies informacijos (toliau – MedIKŠ) portalą, kuriame teikiama informacija apie vaistų prieinamumą ir galimybę juos įsigyti.

Siekdama stiprinti informuotumą apie migracijos padėtį ir pasirengimą Agentūra toliau teiks išsamią ir naujausią informaciją apie prieglobsčio padėtį ES, įskaitant tendencijas, procedūras ir praktiką ES+ šalyse. Tai apima standartizuotų duomenų rinkimą, perspektyvinių analizių ir strateginių įžvalgų, taip pat teminių ir *ad hoc* ataskaitų rengimą. Ši veikla padeda užtikrinti ankstyvojo perspėjimo, prognozavimo, krizių prevencijos ir nenumatytų atvejų planavimo funkcijas, taip tiesiogiai prisidedant prie Pakto įgyvendinimo. Agentūra taip pat toliau rengs metinę prieglobsčio padėties ES ataskaitą.

Siekdama užtikrinti prieglobsčio procedūrų ir priėmimo sistemų kokybę, teisingumą ir veiksmingumą, EUAA, bendradarbiaudama su valstybių narių ekspertais ir, prireikus, pilietinės visuomenės organizacijomis, toliau rengs standartus, rodiklius, praktinius vadovus, teisinius leidinius ir kitas priemones. Bus vertinamas šių priemonių taikymas ir poveikis, be kita ko, analizuojant paminėjimo nacionalinėje teismų praktikoje atvejus.

Galiausiai, 2025 m. atlikusi bandomuosius projektus, nuo 2026 m. Agentūra pradės įgyvendinti savo daugiamečią stebėsenos programą. Pagal šį penkerių metų ciklą visose valstybėse narėse bus stebima, kaip BEPS taikoma techniniu ir operatyviniu požiūriu. Prireikus stebėsenos metodika bus peržiūrėta, siekiant atsižvelgti į Pakto įsigaliojimą.

Horizontalioji veikla

6 pav. [EUAA išorės bendradarbiavimo](#)

Geras valdymas tebėra pagrindinis veiksnys siekiant užtikrinti administracinę kompetenciją. EUAA toliau stiprins vidaus kontrolės sistemas, strateginį planavimą ir ataskaitų teikimą, taip pat valdymo ir vertinimo procesus.

Kvalifikuota ir motyvuota darbo jėga yra būtina siekiant įgyvendinti Agentūros tikslus. Darbuotojų gerovė ir įsitraukimas toliau bus reguliariai stebimi atliekant specialias apklausas.

Pagrindinių teisių pareigūnas administruos skundų nagrinėjimo mechanizmą, reguliariai teiks ataskaitas valdančiajai tarybai ir prisidės prie skaidrumo užtikrinimo rengdamas Agentūros metinę prieglobsčio ataskaitą.

EUAA taip pat stiprins bendradarbiavimą su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant ES nepriklausančias šalis partneres, derindama savo veiksmus su valstybėmis narėmis ir Komisija, taip pat laikydamasi EUAA reglamento ir ES išorės santykių politikos. Ryšių palaikymo pareigūnai padės vykdyti veiklą valstybėse narėse ir, atsižvelgiant į turimus išteklius, šalyse partnerėse. Komunikacijos srityje Agentūra glaudžiai bendradarbiaus su Europos Komisija, prisidės prie teisingos informacijos apie prieglobstį ir pabėgėlius sklaidos bei kovos su dezinformacija.

